

ÎNCHEIERE

11 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Consiliul orășenesc Vatra,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Liliana Pulisca împotriva Autorității Naționale de Integritate, persoană terță Consiliul orășenesc Vatra cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 30 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile declarate de către Consiliul orășenesc Vatra, Liliana Pulisca și cererea de alăturare la apel înaintată de către Autoritatea Națională de Integritate împotriva hotărârii din 23 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La 08 februarie 2019 Liliana Pulisca a depus cerere de chemare în judecată, împotriva Autorității Naționale de Integritate, prin care a solicitat declararea nulității actului de constatare nr. 04/04 din 22.01.2019 al inspectorului de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate.

În motivarea acțiunii Liliana Pulisca a indicat că la data de 30 ianuarie 2019, prin intermediul oficiului poștal, a luat cunoștință de actul de constatare nr. 04/04 din 22 ianuarie 2019.

Reclamanta și-a exprimat dezacordul cu actul enunțat și pretinde că este ilegal și neîntemeiat, deoarece conflictul de interese a fost declarat Primarului orașului Vatra, care a permis încheierea acestor acte, respectiv conflictul a fost declarat și soluționat.

A relevat că faptele invocate în actul de constatare au avut loc în anii 2012-2013, actul de constatare fiind întocmit după expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională și fără să fie recunoscută vinovată contravențional pentru faptele imputate. Consideră că aplicarea unor astfel de restricții fără a reglementa termenul de prescripție contravine principiilor generale ale dreptului.

Invocă că interdicția de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică pe un termen de 3 ani nu este clară, deoarece nu sunt specificate concret care din funcțiile publice și de demnitate publică nu pot fi ocupate, având o arie de aplicare indeterminabilă. Mai mult ca atât, restricția de a ocupa funcții constituie o măsură provizorie care poate fi aplicată numai de către angajator la demersul procurorului în cadrul procedurii penale și care poate fi contestată judecătorului de instrucție conform prevederilor art. 200 din Codul de procedură penală. În alte proceduri - disciplinare, contravenționale, civile, restricția dată urmează a fi aplicată exclusiv de către instanța de judecată.

Consideră că art. 23 alin. (7) din Legea privind declararea averii și intereselor personale nr. 133 din 17.06.2016 contravine prevederilor Constituției, drepturilor consfințite de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În opinia reclamantei, Autoritatea Națională de Integritate a fost înființată prin Legea din 2016, și nu se poate expune asupra faptelor care au avut loc în anul 2012-2013.

Prin încheierea din 18 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a atras în proces în calitate de persoană terță Consiliul orășenesc Vatra. (f.d. 52)

Prin hotărârea din 23 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Liliana Pulisca. S-a anulat integral pct. 5 parte integrantă a capitolului V (decizii) din Actul de constatare nr. 04/04 din 22 ianuarie 2019, emis de către Autoritatea Națională de Integritate a Republicii Moldova. În rest acțiunea de contencios administrativ s-a respins ca fiind neîntemeiată. (f.d. 57, 60-72)

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel de către Consiliul orășenesc Vatra și Liliana Pulisca.

Autoritatea Națională de Integritate s-a alăturat la cererea de apel depusă de către Consiliul orășenesc Vatra.

Prin decizia din 30 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de către Consiliul orășenesc Vatra, Liliana Pulisca, precum și cererea de alăturare la apel înaintată de către Autoritatea Națională de Integritate.

Instanțele de judecată în motivarea soluției au reținut că Liliana Pulisca, în calitate de subiect al declarării, urma să informeze, în scris, șeful ierarhic superior sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile, de la data constatării despre conflictul de interese în care se află. Obligația dată nu a fost respectată de către Liliana Pulisca, iar informarea, în mod verbal, despre existența conflictului de interese, nu este o comunicare conformă prevederilor legale precitate.

Instanța de apel a reținut că legea materială prevede că despre conflictul de interese urma a fi informat fondatorul Instituției Medico- Sanitare Publice „Centrul de Sănătate Vatra” - Consiliul orășenesc Vatra în formă scrisă, dar nu Primarul orașului Vatra, cum indică reclamanta.

Instanțele au constatat că Liliana Pulisca a admis în activitatea sa, în calitate de director al Instituției Medico-Sanitare Publice „Centrul de Sănătate Vatra”, conflicte de interese, care nu le-a adus la cunoștință conducătorului ierarhic superior sau organului ierarhic superior, în modul stabilit de lege și nu le-a soluționat în conformitate cu prevederile legale.

Pe cale de consecință, Autoritatea Națională de Integritate justificat a constatat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, exprimat prin admiterea

conflictelor de interese consumate, urmare a adoptării deciziilor și semnării în prezența interesului personal rezultat din relația cu persoana apropiată Mihail Pulisca (soțul) și Liliana Andrusiev (fiica) a actelor administrative și juridice de angajare/eliberare din funcție și acordare de concedii de odihnă sau suplimente salariale, și anume, ordinele nr. 12 din 01 iunie 2012, nr. 19 din 29 august 2012, nr. 8 din 02 ianuarie 2013, nr. 20 din 01 aprilie 2013, nr. 27 din 12 iunie 2013, nr. 37 din 02 septembrie 2013, nr. 39 din 02 septembrie 2013 și nr. 41 din 02 septembrie 2013.

În privința dispunerii aplicării sancțiunii față de Liliana Pulisca, și anume, cele referitoare la aplicarea interdicției de a exercita o funcție publică sau funcție de demnitate publică pe o perioadă de 3 ani, în condițiile prevăzute la art. 23 alin. (6)-(8) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17.06.2016, instanța de apel a constatat că Autoritatea Națională de Integritate, la acest capitol, și-a depășit competențele stabilite de lege, deoarece conform prevederilor Legii cu privire la conflictul de interese nr. 16 din 15.02.2008, aplicabilă speței, sancțiunea complementară putea fi aplicată doar de către instanța de judecată. Asemenea competențe de aplicare a sancțiunilor privind interdicția de a ocupa o funcție publică sau o funcție cu demnitate publică au fost atribuite Autorității Naționale de Integritate prin Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17.06.2016, care pot fi aplicate la perioade de după adoptarea legii, nu și la date anterioare, legea în sensul dat neavând efect retroactiv.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, cât și a hotărârii instanței de fond, la 27 decembrie 2019 Consiliul orașenesc Vatra a depus recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 30 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și parțial hotărârii din 23 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea în care a fost admisă pretenția de anulare a pct. 5 din Actul de constatare al Autorității Naționale de Integritate nr. 04/04 din 22 ianuarie 2019, cu pronunțarea unei decizii de respingere a acestei pretenții. (f.d. 147-151)

În motivarea recursului a invocat că decizia instanței de apel este ilegală.

Recurentul consideră că instanța de fond a determinat incorect efectele juridice temporale ale legii aplicabile, or, actul de constatare este guvernat de legea aplicabilă la momentul emiterii.

Consideră că instanța respingând acțiunea în partea ce tine de cerința principală, eronat a admis cerința subsidiară. Constatând că Autoritatea Națională de Integritate justificat a stabilit încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, exprimat prin admiterea conflictelor de interese consumate, urmare a adoptării deciziilor și semnării în prezența interesului personal rezultat din relația cu persoane apropiate Mihail Pulisca (sotul) și Liliana Andrusiev (fiica), a actelor administrative și juridice de angajare/eliberare din funcție și acordare de concedii de odihna sau suplimente salariale, eronat a concluzionat că Autoritatea Națională de Integritate și-a depășit competențele stabilite de lege prin dispunerea aplicării interdicției de a exercita o funcție publică.

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate prin prisma argumentelor expuse în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018 a fost

adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258, alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ, se vor verifica prin prisma Codului administrativ și aici instanța de recurs cu referire la termenul de depunere a recursului reține că conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Potrivit art. 245, alin. (2) din Codul administrativ motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 30 octombrie 2019.

Din materialele dosarului rezultă că instanța de apel a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei motivate, care la 04 decembrie 2019 a fost recepționată de către Consiliul orășenesc Vatra. (f.d. 139, 141)

Consiliul orășenesc Vatra în conformitate cu prevederile art. 245 alin. (1) din Codul administrativ a expediat prin poștă la 27 decembrie 2019 la instanța de apel, cererea de recurs, care a fost înregistrată la 31 decembrie 2019. (f.d. 147-151)

Astfel, instanța de recurs consideră că Consiliul orășenesc Vatra s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul în termenul prevăzut de lege.

Fiindcă fondul cauzei a fost examinat prin prisma Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și prevederilor din Codul de procedură civilă, instanța la soluționarea recursului se va conduce tot de aceste prevederi.

Astfel, examinând temeiurile recursului depus de către Consiliul orășenesc Vatra în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că Consiliul orășenesc Vatra a indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Consiliul orășenesc Vatra, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Consiliul orășenesc Vatra, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Consiliul orășenesc Vatra, inadmisibil.

În conformitate cu art.193, art. 195, art. 230 și art. 258, alin. (3) din Codul administrativ, art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă, completul specializat

pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil,
comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Consiliul orașenesc Vatra, se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh